

Kuka on maanviljelijä?

Simo Hannelius on käsitellyt tässä lehdessä (Vol. 14, N:o 2: 122–135) maanviljelijän ja metsätilanomistajan käsitteitä ja katsoo osoittaneensa, että metsänomistajien käyttäytymistutkimuksissa omaksuttu luokittelu ei ole tarkoituksenmukainen kuvaamaan eri omistajaryhmien metsätalouden harjoittamista. Hänen mukaansa käyttäytymistutkimuksissa sovelletut käsitteet johtavat helposti ”väärään mielikuvaan”.

Hannelius ehdottaa, että luokittelua tulisi muuttaa yhdenmukaiseksi eräiden maatilatalouden tilastojen ja verotussäännösten kanssa. Metsänomistajaa ei luokiteltaisi maanviljelijäksi tai metsätilanomistajaksi ammatin ja pääasiallisen toimeentulolähteen perusteella vaan sen mukaan, onko hänellä valtion verotuksessa määriteltyä ”ansiotuloa maatilataloudesta” tai ”maatilatalouden muuta tuottoa”. Hanneliuksen mukaan siis kaikki sellaiset metsänomistajat, joilla on edellä mainittua ansiotuloa tai muuta tuottoa maatilataloudesta – olipa heidän ammatinsa tai pääasiallinen tulonlähteensä mikä tahansa – olisi luokiteltava maanviljelijöiksi.

Käsitykseni mukaan Hanneliuksen esittämä luokittelu saattaa sopia joihinkin tutkimusselityksiinkin tarkoituksiin mutta sitä kohtaan on syytä esittää muutamia huomautuksia. Tässä yhteydessä en sensijaan puutu niihin tulkintoihin, joita Hannelius artikkelissaan esittää eräistä metsänomistajien käyttäytymistutkimuksen tuloksista.

- 1) Luokkien ja luokitteluperusteiden valinta on tärkeä ja usein vaikea tehtävä tutkimuksessa. Luokittelujen tulisi olla sellaisia, että niiden avulla kyetään mahdollisimman hyvin kuvaamaan ja/tai selittämään tutkimuksen kohteena olevaa ilmiötä. Luokittelut ovat hyviä tai huonoja sen mukaan, miten hyviä tai huonoja kuvauksen tai selityksen välineitä ne ovat.

Usein on kuitenkin niin, että yksi ja sama luokittelu ei ole käyttökelpoinen kaikissa yhteyksissä vaan luokittelun käyttökelpoisuus riippuu mm. tutki-

muksen tavoitteista ja ongelmanasettelusta. Perin harvoin on olemassa yhtä ja ainoaa ”oikeata” luokittelua.

- 2) Luokittelut tekevät tavallisesti ainakin jossakin määrin ”väkivaltaa” todellisuudelle, koska todellisuudessa ilmiöiden vaihtelut ovat vähittäisiä: lähes aina esiintyy tapauksia, jotka sattuvat muodostettujen luokkien välimaastoon. Eriytyisen pulmallista luokkarajan määrittäminen voi olla silloin, kun muodostetaan kaksiluokkaisia muuttujia. Dikotomioilla on kuitenkin oma tehtävänsä todellisuuden yksinkertaistetussa kuvauksessa ja hahmottamisessa. Mielestäni dikotomia maanviljelijät/metsätilanomistajat – monimutkaisempien ja täsmällisempien luokittelujen ohella – on järkevä ja käyttökelpoinen, vaikka eräiden väliyhmiön sijoittamisessa näihin kahteen luokkaan kohdataan ongelmia.
- 3) Hanneliuksen esittämä luokittelu saattaa sopia joihinkin tehtäviin metsänomistajien käyttäytymistutkimuksessa. Esimerkiksi jos haluamme tutkia sitä, missä määrin metsänomistajat ovat kiinnostuneita tai irrottautuneita maatilataloudesta ja maatilatalouden harjoittamisesta, olisi Hanneliuksen esittämä luokittelu varmaan tarkoituksenmukainen. Yleisenä maanviljelijöiden ja metsätilanomistajien luokitteluna se ei kuitenkaan mielestäni ole kovin perusteltu. Mikäli käyttäisimme sitä, joutuisimme luokittelemaan suuren joukon metsätyöntekijöitä, rakennustyömiehiä, toimihenkilöitä ja akateemisen ammatin harjoittajia maanviljelijöiksi.

Katson, että maanviljelijöiden ja metsätilanomistajien erottelussa keskeinen peruste on henkilön ammatti. On syytä korostaa, että juuri ammatti on osoittautunut tärkeäksi muuttujaksi yleensäkin käyttäytymistieteellisessä tutkimuksessa. Se mitä ammattia henkilö harjoittaa, määrää pitkälle hänen yhteiskunnallisen asemansa ja vaikuttaa voimakkaasti hänen käyttäytymiseensä. Näin näyttää asianlaita olevan myös silloin, kun kysymys on yksityisten metsänomistajien metsätaloudellisesta käyttäytymisestä.

Veli-Pekka Järveläinen

MERILUOTO, JUSSI

O.D.C. 414.13+241

1980. MCPA- ja 2,4,5-T-herbisidien käyttökelpoisuus taimiston hoidossa. Summary: Applicability of MCPA- and 2,4,5-T-herbicides in sapling stand management. — SILVA FENNICA Vol. 14 (4): 319–331. Helsinki.

The applicability of MCPA- and 2,4,5-T-herbicides for use in the management of sapling stands and the possibilities of carrying out foliar spraying at an earlier date than at present with smaller doses of the active ingredient were examined in this study. The results were obtained from foliage spraying experiments carried out in Central Finland in summer 1976. MCPA and 2,4,5-T were as effective as each other against deciduous species. However, MCPA was slightly more effective against aspen (*Populus tremula* L.) than 2,4,5-T. The spraying date had no effect on the mortality rate of aspen or of birch (*Betula verrucosa* Ehrh. and *Betula pubescens* Ehrh.). There were only very slight differences between the results for different dosage levels. The damage caused to Scots pine (*Pinus sylvestris* L.) was very slight. The temperature conditions prevailing during spraying affected spraying effectiveness such that the mortality rate decreased during cold periods.

Author's address: Puijonkatu 24 B 32, SF-70100 Kuopio 10, Finland.

LUUKKANEN, OLAVI

O.D.C. 0 (51)

1980. Notes on the forests of north-eastern China and their utilization. Seloste: Koillis-Kiinan metsistä ja metsätaloudesta. — SILVA FENNICA Vol. 14(4): 332–341. Helsinki.

The paper consists of a report of a study tour made by Finnish forestry students, under the leadership of the author, to Harbin, Changchun, Peking, Nanking, and Shanghai in December 1977. In addition, some earlier literature sources concerning forestry in China are briefly reviewed. The paper presents the general geographic characteristics of north-eastern China, as well as the vegetation zones and timber species of this region. Silvicultural methods and the main features of forest technology and forest industry are also discussed. The last chapters describe the forestry administration and current trends in forestry education and research in north-eastern China as observed during the tour.

Author's address: Department of Botany, University of Helsinki, Unioninkatu 44, SF-00170 Helsinki 17, Finland.

SOLANTIE, REIJO & AHTI, KARI

O.D.C. 423.2+423.4

1980. Säätekijöiden vaikutus Etelä-Suomen lumituhoihin v. 1959. Summary: the influence of weather on the snow damages for forests of South-Finland in 1959. — SILVA FENNICA Vol. 14(4): 342–351. Helsinki.

Snow and rime, attached to branches of conifers, seriously damaged forests in a region of 11 000 km² of southern Finland during a passage of two nearly occluded cyclones in 1959. The roles of different weather elements were studied by considering the variations occurring in them over this region and its surroundings. Damage occurred only inside an accentuated pattern of copious precipitation, created by orography. Precipitation only become attached to and retained on branches in such parts of the area where temperature varied on both sides of freezing point but did not exceed 0.6°C. Further, damage only occurred in forests where rime formed (above a certain level and on slopes sloping towards the prevailing wind).

Authors' address: The Finnish Meteorological Institute, Box 503 SF-00101 Helsinki 10, Finland.

KELLOMÄKI, SEppo

O.D.C. 811.73

Pinus sylvestris
Picea abies

1980. Alustavia mittausuloksia kuivauksen ja liotuksen vaikutuksesta kuorellisen mäny- ja kuusipuutavaran kuoren paksuuteen. Summary: Preliminary results on the effect of drying and soaking on the bark thickness of Scots pine and Norway spruce timber. — SILVA FENNICA Vol. 14(4): 354–368. Helsinki.

On the basis of a limited material the drying of pine and spruce timber at room temperature decreased the thickness of the bark proportionally to the decrease in the moisture content. The decrease was the greatest in the middle portion of the trunk. In the spruce material the decrease in bark thickness was exceeded by the shrinkage of the wood.

During soaking, the bark thickness of both tree species decreased, too, contrary to the presupposed hypothesis. In both cases, the shrinkage was the greatest in the middle portion of the trunk. In the spruce material, the decrease in bark thickness was exceeded by the shrinkage of the wood. Possible explanation for the phenomenon are discussed.

Author's address: Finnish Forest Research Institute, Department of Forest Technology, Unioninkatu 40 A, SF-00170 Helsinki 17, Finland.

KÄRKKÄINEN, MATTI & VOIPIO, RAILI

O.D.C. 176.1 *Populus*:
(048.1): (480)

1980. Suomalainen haapa- ja poppelilajaja (*Populus*) koskeva kirjallisuus 1759 . . . 1979. Summary: Finnish literature on aspen and poplar species (*Genus Populus*) 1759 . . . 1979. — SILVA FENNICA Vol. 14 (4): 369–388. Helsinki.

In this bibliography about 340 Finnish papers dealing with aspen and other poplar species are listed from a period of 220 years. Most of the papers concentrate solely on the genus *Populus*. Besides these even those articles have been included which deal with other problems but contain some interesting information on the features of poplars.

Authors' address: The Finnish Forest Research Institute, Unioninkatu 40 A, SF-00170 Helsinki 17, Finland.

KELLOMÄKI¹⁾, SEPPO & KANNINEN²⁾, MARKKU

O.D.C. 181.62+181.65 *Pinus sylvestris*

1980. Eco-physiological studies on young Scots pine stands: IV. Allocation of photosynthates for crown and stem growth. Seloste: Nuorten mäntyjen latvusten ja runkojen kasvun suhde fotosynteesiin ja metsikön valaistussuhteisiin. — SILVA FENNICA Vol. 14(4): 397–408. Helsinki.

Crown and stem growth of young Scots pines (*Pinus sylvestris* L.) were studied in relation to photosynthate supply and light conditions in a stand. The magnitude of needle and bud formation, and radial and height growth were to a great extent dependent on the photosynthate supply. However, in shaded conditions the growth of each characteristic was greater than expected on the basis of photosynthate supply. In the stem system this was especially apparent for height growth. Consequently, height growth was favoured at the expense of radial growth in shaded conditions over the whole range of the studied variation. It also appeared that the basic density was negatively related to both tree position and photosynthate supply.

Authors' address:

¹⁾ The Finnish Forest Research Institute, Department of Forest Technology, Unioninkatu 40 A, SF-00170 Helsinki 17, Finland.

²⁾ University of Helsinki, Department of Silviculture, Unioninkatu 40 B, SF-00170 Helsinki 17, Finland.

BHAT, K. M.

O.D.C. 811 812.214: 812.3: 176.1 *Betula*

1980. Variation in structure and selected properties of Finnish birch wood: I. Interrelationships of some structural features, basic density and shrinkage. Seloste: Suomalaisen koivupuun rakenteen ja eräiden ominaisuuksien vaihtelu: I. Eräiden rakennemuunnosten tiheyden ja kutistumisen keskinäinen riippuvuus. — SILVA FENNICA Vol. 14(4): 384–396. Helsinki.

Variation and interrelationships of some of the wood characteristics were studied in *Betula pendula* and *B. pubescens*. Age and height explained 80% of variation of basic density in *B. pendula* while fibre wall thickness and ring width accounted for only 28% of variation in *B. pubescens*. 55% of variation of volumetric shrinkage was explained by two related factors like basic density and moisture content and only 35% of variation of tangential shrinkage by ring width and fibre width in *B. pubescens*. No relations could be found between shrinkage and other wood parameters studies in *B. pendula*.

Author's present address: Department of Logging and Utilization of Forest Products, University of Helsinki, Unioninkatu 40 B, SF-00170 Helsinki 17, Finland. Permanent address: Kerala Forest Research Institute P. O. Peechi 680653 Kerala State, India.

KARHU, ISMO¹⁾ & KELLOMÄKI, SEPPO²⁾

O.D.C. 907.3+907.1

1980. Väestön mielipiteet metsänhoidon vaikutuksesta maisemankuvaan Puolangan kunnassa. Summary: Effects of silvicultural practice on amenity of the forest landscape. A study on attitudes among inhabitants of Puolanka, north-eastern Finland. — SILVA FENNICA Vol. 14(4): 409–428. Helsinki.

The landscape preferences and attitudes of inhabitants of Puolanka, north-eastern Finland, to the effects of silvicultural practice on amenity of the forest landscape were studied by a postal inquiry. The effect of silvicultural practice on the forest landscape was mainly negative. Birch stands and mixed coniferous and deciduous tree species stands were the most preferred by the Puolanka inhabitants. The landscape preferences were related to socio-economic background of the inhabitants. The quality of the living environment also influenced the preferences, since uncommon features in the living environment were favoured most.

Authors' address:

¹⁾ University of Helsinki, Department of Environmental Conservation, Viikki, SF-00710 Helsinki 71, Finland.

²⁾ Finnish Forest Research Institute, Department of Forest Technology, Unioninkatu 40 A, SF-00170 Helsinki 17, Finland.

KIRJOITUSTEN LAATIMISOHJEET

Silva Fennica-sarjassa julkaistaan lyhyitä metsätieteellisiä tutkimuksia ja kirjoituksia kotimaisilla kielillä tai jollakin suurella tieteellisellä kielellä. Julkaistavaksi tarkoitettu käsikirjoitus on jätettävä Seuran sihteerille painatuskelpoisessa asussa. Seuran hallitus ratkaisee asiantuntijoita kuultuaan, hyväksytäänkö kirjoitus painettavaksi.

Kirjoitusten laadinnassa noudatetaan Silva Fennican numerossa Vol. 4, 1970, N:o 3 painettuja kansainvälisiä ohjeita. Suureissa, yksiköissä sekä symbolien ja kaavojen merkinnöissä noudatetaan ohjeita, jotka ovat suomalaisissa standardeissa SFS 2300, 3100 ja 3101. Oikoluvussa noudatetaan standardia SFS 2324.

Kirjoituksen alkuun tulee julkaisun kielellä lyhyt yhdistelmä tutkimuksen tuloksista. Samoin laaditaan tutkimuksen yhteyteen lyhyt englanninkielinen tiivistelmä, jonka lisäksi kunkin Silvan numeron loppuun painetaan irti leikattavan kortin muotoon kustakin tutkimuksesta englanninkielinen esittely. Sisällysluetteloa ei käytetä. Mahdolliset kiitokset esitetään lyhyesti johdannon lopussa ja merkitään painettavaksi peitillä.

Kuvien ja piirrosten viivapaksuudet ja tekstikoko on valittava siten, että ne sallivat painatuksen vaatiman pienennyksen. Kuvien ja piirrosten painatuskoosta on syytä neuvotella etukäteen toimittajan kanssa, sillä tarpeettomia kustannuksia aiheuttavaa painatuskokoa ei sallita. Valokuvien tulee olla teknisesti moitteettomia ja kiiltävälle valkealle paperille suurennettuja. Värikuvia ei yleensä hyväksytä painettavaksi. Kuvat ja taulukot numeroidaan kummatkin erikseen juoksevasti, ja niiden otsikoista laaditaan erillinen luettelo kirjapainoa varten.

Jos vieraskielisessä lyhennelmässä viitataan tiettyihin kuviin ja taulukoihin, on nämä varustettava vieraskielisin otsikoin ja selityksin. Muut kuvat ja taulukot voivat olla yksikielisiä.

Lähdeviitauksissa tekijänimet sijapääteineen kirjoitetaan isoin kirjaimin mikäli tekijännimen vartalo on muuttunut. Muutoin taivutuspääte kirjoitetaan pienaakkosin. Esimerkkejä: KOSKISEN (1972) tutkimus . . . YLI-VAKKURIN (1972) tutkimus . . . Milloin tekijöitä on kolme tai useampia, mainitaan tekstissä vain ensimmäinen (esim. HEIKURAINEN ym. 1961). Vieraskielisessä tekstissä ym. korvataan merkinnällä et al. Jos julkaisulla on kaksi tekijää viitteessä, pannaan tekijöiden nimien väliin ja-sana painatuskielellä. Esimerkki: KELTIKANGAS ja SEPPÄLÄ (1973, s. 222) osoittivat . . .

Viitekirjallisuus luetteloidaan tekijännimien (kirjoitetaan isoin kirjaimin) mukaisessa aakkosjärjestyksessä. Jos tekijöitä on useampia, nimet erotetaan pilkulla, paitsi kaksi viimeistä jotka erotetaan &-merkillä. Tekijän etunimistä suositellaan käytettäväksi vain alkukirjaimia. Tutkimusten nimet kirjoitetaan lyhentämättä. Julkaisusarjoista käytetään niitä lyhenteitä, jotka on painettu Silva Fennican numerossa Vol. 5, 1971, N:o 2. Täydellisempi luettelo on nähtävissä Seuran toimistossa. Kirjoituksen löytämisen helpottamiseksi mainitaan aikakauslehdistä myös sivunumerot. Suomenkielisistä tutkimuksista otetaan mukaan vieraskielisen lyhennelmän nimi. Volyymi merkitään julkaisusarjan nimen jälkeen. Jos kyseessä on aikakauslehti tai vastaava, numero merkitään volyymin jälkeen suluissa. Sivunumerot erotetaan kaksoispisteellä volyymistä tai suluissa olevasta numerosta. Jos samalla kertaa ilmestynyt volyymi sisältää useita tutkimuksia, merkinnässä sovelletaan ko. julkaisussa noudatettua tapaa. Esimerkkejä:

ILVESSALO, Y. 1952. Metsikön kasvun ja poistuman välisestä suhteesta. Summary: On the relation between growth and removal in forest stands. — Commun. Inst. For. Fenn. 40.1.

WILCOX, W. W., PONG, W. Y. & PARMETER, J. R. 1972. Effects of mistletoe and other defects on lumber quality in white fir. Wood & Fiber 4 (4): 272–277.

Englanninkielisen lyhennelmän ja mahdollisten kuva- ja taulukkoketkien kääntämisestä ja pätevän kieliasiantuntijan tekemästä tarkastamisesta huolehtii kirjoittaja. Seura voi maksaa kustannukset valtiovarainministeriön antamien ohjeiden mukaan. Jos kääntäjän lasku on ohjeiden edellyttämää tasoa korkeampi, kirjoittaja vastaa ylittävästä osuudesta.

Lähempiä tietoja antaa Seuran julkaisujen toimittaja.

KANNATTAJAJÄSENET – UNDERSTÖDANDE MEDLEMMAR

CENTRALSKOGSNÄMNDEN SKOGSKULTUR
SUOMEN METSÄTEOLLISUUDEN KESKUSLIITTO
OSUUSKUNTA METSÄLIITTO
KESKUSOSUUSLIIKE HANKKIJA
SUNILA OSAKEYHTIÖ
OY WILH. SCHAUMAN AB
OY KAUKAS AB
KEMIRA OY
G. A. SERLACHIUS OY
KYMI KYMMENE
KESKUSMETSÄLAUTAKUNTA TAPIO
KOIVUKESKUS
A. AHLSTRÖM OSAKEYHTIÖ
TEOLLISUUDEN PUUYHDISTYS
OY TAMPELLA AB
JOUTSENO-PULP OSAKEYHTIÖ
KAJAANI OY
KEMI OY
MAATALOUSTUOTTAJAIN KESKUSLIITTO
VAKUUTUSOSAKEYHTIÖ POHJOLA
VEITSILUOTO OSAKEYHTIÖ

OSUUSPANKKIEN KESKUSPANKKI OY
SUOMEN SAHANOMISTAJAYHDISTYS
OY HACKMAN AB
YHTYNEET PAPERITEHTAAT OSAKEYHTIÖ
RAUMA REPOLA OY
OY NOKIA AB, PUUNJALOSTUS
JAAKKO PÖYRY CONSULTING OY
KANSALLIS-OSAKE-PANKKI
SOTKA OY
THOMESTO OY
ASKO-UPO OY
SAASTAMOINEN YHTYMÄ OY
OY KESKUSLABORATORIO
METSÄNJALOSTUSSÄÄTIÖ
SUOMEN METSÄNHOITAJALIITTO
OY KYRO AB
SUOMEN 4H-LIITTO
SUOMEN PUULEVYTEOLLISUUSLIITTO R.Y.
OULU OSAKEYHTIÖ
OY W. ROSENLEW AB